

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 840 Lej

Fél évre 420 Lej

Negyed évre 210 Lej

Havonta 70 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Osszetartás — erő

A küszöbön álló választások először nyújtanak alkalmat rá, hogy a Romániában élő magyarság megmutassa súlyát és meggyőzze a mindenkori kormányokat arról, hogy ennek az összetartásban megingathatatlan erőt képviselő két és félmillió kisbimbóknak jogot, szabadságot kell adni, mert van benne fejelem, politikai érettség és erő a jogok kivívására. A magyarság szétforgácsolódása azt jelentené, hogy támogatására nem számíthat az a párt, mely politikai megegyezést kötött vele és nem érdemes szabadságjogokat koncedálni számára, ha azt támogató erejével viszonzni nem tudja. És a jövőben ugyan ki törődne azzal a kisebbséggel, amely a sorsdöntő pillanatokban szerteszóródik ahelyett, hogy megerősítaná imponáló erejét?

Jelszavaktól hangos most a város. A kortesek befolyásolni igyekeznek minden ingadozó polgárt. Az öntudatos, a tisztánlátó, az erőt, a fegyelmelzetséget ismerő magyar ember azonban csak mosolyog a csalafinta manővereken, mert tudja, hogy magának, gyermekének, fájának ellensége az, aki megbontja most a Magyar Párt egységét.

A kormánnyal kötött megegyezés feltételei még nem ismeretesek teljesen. Állítólag többet tartalmaz, mint ami a nyilvánosságra került. De ki merné tiszta lelkiismerettel megbontani azt a pártot, melynek vezetői hosszú, küzdelmes harc után emberi jogokat szereztek Erdély magyarságának? A magyar nyelvnek a közigazgatási hatóságoknál és a bíróságok előtt való szabad használata, a szülőknek az a joga, hogy a gyermekeiket iskolájukat maguk választhatják meg; az egyházak autonómiájának elismerése; a vallási törvényeknek az egyházak kívánalmai szerinti való revíziója; a magyar színészet ügyének rendezése; a kormányrendeleteknek és hirdetményeknek a magyar lakosok községeiben magyarul is történő publikálása; a magyarul tudó bírói kar megszervezése; a magyar cégtáblák és magyar uccafölirások szabad használata; mind-mind szívesebben markoló biztatás minden magyar ember számára, hogy a kik ezeket a jogokat hozzák nekünk, cserében hagyni nem szabad. Vagy kinek a felkeltésére értenetlenség, a megegyezésnek az a pontja, mely kimondja, hogy mindenki olyan nemzetiségű, amilyennek mondja magát? Legyen bár akármilyen vallású valaki, ha a

Magyar Párt tagja: magyarnak számít.

Évek viharoztak el mögöttünk, száználmas kisebbségi sorsban tengődöttünk, csak a könnyünk hullott, reményünk veszett. Törődött-e velünk valaki? Most történik először, hogy mint egyenlő féllel a tárgyaló asztalhoz ült a magyarsággal az a párt, melytől jogokat követelni lehet és amely jogokat adni tud.

Romániában a politikai pártok között olyan élesek az ellentétek, amilyenre a régi Magyarországon nem volt példa. A többséggel szemben álló pártokat föllötte bosszantja, hogy a kormányzó többség sorra megadja azokat a jogokat, amelyeket ők a kortes-hadjárataikban ígérgetni szoktak. A kormányra nincs befolyá-

suk, tehát megpróbálják befolyásolni, megingatni a magyart. Azt hiszik, hogy a magyar szavazók tömegei majd fölülnek az ő kortesmanővereiknek és elfordulnak attól a Magyar Párttól, mely a szabadságjogokat megszerezte. Ebben súlyos csalódás fogja őket érni: Az összeomlás előtti nagy Magyarországon számíthattak ellenfeleink az ezeréves magyar átokra: a széthúzásra, mert akkor többség voltunk s meg is engedhettük magunknak ezt a luxust, de ma kisebbségi sorsban élünk és csak akkor becsülnek bennünket, ha egységesek vagyunk, ha erőt produkálunk.

Magyar boldogulásunk függ attól, hogy zárt tömegben menjünk a harcba, mert a magyar összetartás magyar győzelmet jelent!

Magyar öntudattal a győzelem felé.

Holnap készül el a Magyar Párt és a liberálisok közös listája. — A mai döntő tanácskozások. — A kereskedők és iparosok a Magyar Párttal szavaznak. — A megyei jelölések előkészítése. — A megyei Magyar Párt a prefektusnál. — A magyar direktórium felhívással fordul Aradváros és a vármegye magyarságához.

(Saját tudósítónktól.) Feszült idegekkel, lázas érdeklődéssel készül Arad a választásokra. Ennek a túlnyomóan magyar lakosságú városnak józan és fegyelmelzett lakossága szilárdan és eltántoríthatatlanul áll a Magyar Párt mögött és nyugodt biztonsággal várja, mit parancsol a vezetők útján az egész erdélyi magyarság érdeke. A magyarság Aradon zárt falanxként áll vezetői mögött és semmiféle csábításnak, kapacitálásnak nem ül föl. Az aradi Magyar Párt vezetősége nevében egyébként Barabás Béla dr. és Zima Tibor kiáltvánnyal fordulnak legközelebb az aradi magyarsághoz és kitartásra, fegyelmelzetségre hívják föl a város magyar népét. A vármegyében is teljes fegyelmelzetséggel indul a választási küzdelembe a magyarság, amely evvel a szilárd egységgel el is fogja érni, hogy minden magyarul lakta községében ennek a vármegyének a magyarság arányszámának megfelelő képviselőkhöz jut.

Magyar szózat Arad magyarságához

Az aradi liberális párttal, illetve Georgescu János prefektussal folytatott magyar-párti tárgyalások vezértonalát adja az a levél, amelyet a Magyar Párt központi elnöksége intézett Barabás Béla dr.-hoz s amely a paktumtárgyalások sok jelentős momentumát ismertette, eképen hangzik:

A létrejött megállapodást igen beható, a kisebbségi sors minden részletére kiterjedő tárgyalások előzték meg és a tárgyalások

meggyőzték arról, hogy a jelen viszonyok között, ezidőszent semmiesetre sem biztosítható több előny az erdélyi magyarság számára, mint amennyit a létrejött megállapodások tartalmaznak. — Ezek az előnyök azonban nem kicsinyelhetők le, sőt egyes kérdéseket illetőleg igen jelentősnek s értékeseknek mondhatók. Előny már az is, hogy a kormány eltérve eddigi álláspontjától a Magyar Pártot, mint a romániai magyarság legitim képviselőjét elismerte és a kisebbségi kérdés jelentőségét méltányló álláspontot helyezett ki.

A nyelvhasználat jogára vonatkozó elismerésen kívül könnyítéseket sikerült elérni a vallásügy, a közművelődés, a gazdasági érdekek és a jogszolgáltatás terén. Jelentőségükben növekedtek az előnyök azzal is, hogy közvetlen hatásuk főleg a kis egyszociálakra fog kiterjedni. Éppen ezért érthető, hogy a legutóbb megtartott értekezlet, amelyen majdnem minden tagozat képviseltette magát, egyhangúlag mondotta ki, hogy a létrejött megállapodás betartását minden tagozatra kötelezőnek, az attól eltérő magatartást pedig a pártfegyelmel kötelességeibe ütközőnek tekinti és minden egyes tagtól elvárja, hogy továbbibban is az elnökség utasításaihoz ragaszkodjék. Erre tehát a magyarság figyelmét ezuttal is felhívjuk annál is inkább, mert a külön utak keresése végtelen kárára lehet a magyarság egységének, aminek megőrzésére sohasem volt nagyobb szükség, mint napjainkban, amikor fajunk érettségéről politikai megbiz-

hatóságáról és fegyelmelzetségéről adandó nagy probléma előestéjén állunk.

Kormányrendelet közli a prefektusokkal a magyar párti megegyezést.

A Magyar Párttal történt megegyezést a kormány külön leiratban, illetve rendelkezésben közölte az egyes prefektusokkal. A rendeletet Georgescu János Arad megye prefektusa ma kapta kézhez s az a következőképen hangzik:

„Prefektus Ur! Közöljük Önnek, hogy megállapodtunk a Magyar Párttal s így egész Erdélyben és Bánságban a községi választásoknál a Magyar Párttal együtt haladunk.

Az együttműködés alapelveit a következőkben közöljük: A törvényhatósági városokban, az összes városi községekben, még ha magyar többségűek is a választók, a választott, valamint a hivatalbeli tanácsosok összlétszámának a többsége, tehát legalább a fele plus egy, román lesz. Minden esetre tehát a románoknak szavazattöbbséggel kell bírniuk. Kivételek csupán Nagyenyed, Szatmár, Kézdivásárhely, Torda, Udvarhely, Gyergyószentmiklós, Csíkszereda és Sepsiszentgyörgy, ahol a tanácsosok többsége magyar lesz. Az összes törvényhatósági és megyeszékhely városokban a polgármesterek románok lesznek, kivéve Nagyenyed, Szatmár, Gyergyószentmiklós és Kézdivásárhely, ahol a polgármesterek magyarok lehetnek. Természetesen az összes részletkérdéseket Ön, illetve a liberális párt helyi tagozatának az elnöke intézi s kötelesek a detailok megoldását a Magyar Párt ottani tagozata elnökével egyetértésben végelni.

Azokban a városokban, ahol a választótöbbség nem magyar, a magyar tanácsosok számát az ottani magyarpárti elnökkel egyetértve fogják megállapítani. Mindenesetre a magyarok részvételével meg kell hogy feleljen a magyarok ottani számarányának.

Azokon a helyeken, ahol a románok többségben vannak, az állandó választmányban a románok többségben lesznek, ahol viszont a magyarok vannak többségben, a választmányban is magyarok kell, hogy többségben legyenek. A falusi községekben az aránylagos képviselő elvének kell kidomborodnia a tanácsokban, hangsúlyozva, hogy a magyar többségű községekben a magyar tanácsosok száma többségben lehet. A falusi bírák, ugynevezett primárok lehetnek románok, vagy magyarok, ahogy Ön, illetve tagozatunk elnöke a Magyar Párt vezetőivel erre vonatkozólag megállapodik.

A Magyar Párt tárgyalásai.

Az aradi Magyar Párt nevében Barabás Béla dr. és Zima Tibor ma délelőtt hosszasan tanácskoztak a párt mértékadó tényezőivel, valamint a helybeli társadalom és gazdasági élet kiválóságaival. Akikkel a közös lista összeállításának tervét beszéltek meg és megállapították azokat az irányelveket, amelyeket a számarány tekintetében a liberálisokkal folytatandó tárgyalásoknál követendőnek tartanak. Délután négy órakor a magyarság két kiváló vezére fölkereste Georgescu János prefektust, akivel három órán át folytattak tárgyalásokat a jelölésekre nézve. A tárgyalások még nem fejeződtek be s azok eredménye holnap, esetleg holnapután kerül a nyilvánosság elé.

A megyei magyarság tárgyalásai.

A vármegyei prefektus mára értekezletre hívta össze az aradmegyei járások élén álló pretorokat, akikkel közölte, hogy a kormány megegyezett a magyarsággal és a megyebeli községi választásoknál a liberálisokkal közös listával szavaznak. A prefektus meghallgatta a pretorok jelentéseit, majd a választási eljárásra és a választásokkal kapcsolatos közigazgatási intézkedésekre vonatkozóan folytatott megbeszélést vétk. A megyei választások dolgában az aradmegyei Magyar Párt megbízásából holnap keresik föl a prefektust Kintzig János, Justh János dr., Olosz Lajos dr., Takácsy Miklós és Karácsonyi Sándor, akik az egyes községek magyar lakosságának kivánságát tolmácsolják a prefektusnak és a falvak tanácsainak listáját állítják össze közösen.

„Művészjelölt” a börtönben.

Az aradi Davidovics Gizl az aradi ügyészség fogházában.

(Saját tudósítónktól.) Elegáns prémbundás, alaposan felcsomagolt fiatal nő várta ma az ügyészség „vendégszobájában” a határozatot, hogy mehet-e tovább, vagy benn marad, mint az ügyészség „fűtő” vendége. Neve az utóbbi napok rendőri krónikájából ismert: Davidovics Gizl, a temesvári kasszáró, ak Gartner József aradi ékszerésznel órát lopott. Ugyéltszik ő maga sem igen remélte a szabadulást, mert amikor értesítették arról, hogy bizonytalan ideig bevonul a fogházba, lemondó sóhajjal, de különben igen nyugodtan fogta csomagjait és megindult a fogházajtó felé. Utaközben sietett értesíteni a jelenlévőket, hogy ő nem közönséges tolvaj, mert atyja általánosan becsült maramaroszigeti hítközségi metsző volt s ugyanott férjhez ment egy orosz származású mérnökhez. Azonban Davidovics Gizl, akinek a romlottság talán a vérében volt, nem tudta megbecsülni a férjét, aki végül is kitepte a házából. Innen Temesvárra került, ahol az egyik kávéház kasszárója lett. Davidovics Gizl mindenről beszélt egy kicsit, talán sokat is, csak azt az ominózus órahistóriát kerülte állhatatosan. Amikor végre sarokbaszorították, váltig hangoztatta, hogy nem lopta az órát, nem is akarta az. Jogtalanul eltulajdonítani, csak a körülmények szólnak ellene. A fogház irodájában aztán kipakolta terjedelmes csomagjait. Egészen érdekes látvány tárult a ki-

váncsi szemek elé. A fő tartalma egy gramofon volt, néhány lemezzel, közöttük ez az ominózus felírás:

— Nem loptam én életemben... mire Seláriu fogházigazgató kedélyesen megjegyezte:

— Majd ennek a hangjai mellettt táncolunk benn...

Egy másik csomagban parfümök, kölni víz, pirosító, puder és brillantintól kezdve minden elképzelhető fajtaú szépségápoló. Ennek az elvesztése fájt legjob-

ban Davidovics Gizinek, mert lemondó szemmel tekintett a fogházór után, aki a raktárba vitte az „értékes” csomagot. Mielőtt a börtönajtó becsapódott utána, azal bucsuzott, hogy ő tulajdonképpen azért jött Aradra, mert az egyik lokálban táncosokéért akart fellépni s ezzel aztán bizonytalan időre eltűnt a nyilvánosság szemelő az elkecseregett művészjelölt, aki pusztán „véletlenségből” a sima parkett helyett egy börtöncellába került.

Ellensége a magyarnak, aki megbontja a magyarság egységét!**Aradi orvosból — bicsérdistaszanatórium-igazgató**

A bicsérdisták gyógyintézetet létesítenek Lippafüreden. Tamasdán dr. nyilatkozata.

(Saját tudósítónktól.) A bicsérdizmus speciális erdélyi betegség, amelyet Bicsérdy Béla főbacillus és mellékbacillusai, az almaevés apostolai terjesztenek. Aránylag rövid idő alatt nagy eredményeket értek el a táplálék nélküli életmód fanatikusai, akiket a vegetarizmus bolsevistáinak is lehet nevezni, mert teljesen balfelé viték a különben egészséges s mérsékelt vegetariánus életmódot. Bicsérdyék tudálékos szofizmákkal támogatják képtelen elméletüket és ezzel nagyon sok elszánt hívót szereztek maguknak. A bicsérdista mozgalom sejtyszerűen terjed s különösen a mindent megkísérítő betegek sorakoznak a csodatudós zászlója alá. Bicsérdy mester korszakalkotó elveivel Ada Kalehszigetére vonult, ahonnan mint a bízrendszer modern Pithagorasa ki akarja dönteni sarkalából a világot. Az ada-kalehi remete köré természetesen a fanatikus hívők egész tömege sereglett és ahol eddig szőke purzicsán termett, most a koplalás világbajnokai csilognak újabb és újabb terveket. Ada-Kalehszigetét a bicsérdizmus Mek-kájává akarják avatni, ahová messze vidékekről zarándokolónak a nyerskoszton élő hívők. Ugy tervezik, hogy a szigeten egy bicsérdista alapon álló közösséget alakítsanak, amely aztán irányítani fogja a jelenlegi husevő életmód elleni küzdelmet addig, amíg minden ember legelni nem fog.

Ada-Kalehszigete azonban most még nem alkalmas a terv keresztülvételére, mert egészen elvadult állapotban van, minden berendezése néhány primitív épület és így az átmeneti időre az aradmegyei Lippafüreden rendezik be az első bicsérdista szanatóriumot. Ennek a furcsa szanatóriumnak vezetője egy aradi fogorvos, Tamasdán István dr. lesz, aki lelkes bicsérdista és markáns egyénisége közszeretnek örvend a városban. Felkerestük Tamasdán dr.-t, aki a lippafüredi bicsérdista szanatóriumról a következőket mondotta:

— Tény az, hogy Lippafüreden talán már a közel jövőben megnyílik a bicsérdista szanatórium, amelynek én leszek az első főorvosa. A jelentkezők számától függ, hogy az egészségügyi intézmény milyen méretű legyen.

— Pardon doktor ur, — vág-

tam közbe maiv kíváncsisággal — kissé tájékozatlan vagyok ezekben a dolgokban és ezért sziveskedjék felvilágosítani, vajjon azokat gyógyítják majd az új szanatóriumban, akik a bicsérdizmus következtében betegedtek meg?

— Dehogy kérem. A szanatórium azon gyenge szervezetű és gyenge akaratu emberek számára való, akik helyes és célszerű átmenettel akarnak megszabadulni az egészségükre ártalmas husevő életmódtól. Az emberi szervezet egyénenként különböző és nem tűr hirtelen változásokat. A szanatóriumunkban gondos orvosi vizsgálat alapján előírt és fokozatosan hústalanított diétával jut el a beteg az ideális életmódig.

— Van-e Aradon sok bicsérdista?

— Sokan vagyunk, akikről van tudomásom, de még többen vannak, akik az agitációnk hatása alatt lemondottak a husevésről részint egészségügyi, részint pedig takarékosági szempontokból. — Tény azonban, hogy a bicsérdizmus terjedése óta a hivatalos statisztika szerint is 40 százalékkal kevesebb állatot vágnak az aradi vágóhidon.

Elbucusztam Tamasdán dr.-tól és — oh véletlen — az uccán egy nyitott szekér jött velem szembe. A szekéren 4-5 bánatos szemű borjú bégetett. A vágóhidra vitték szegénykéket és az egyik kis áldozat (mintha megérezte volna) panaszosan nézett fel Tamasdán István dr. ablakaira. A szeméből kiolvastam minden jószágok hő fohását:

— Oh Bicsérdizmus, jöjjön el a te országod!

Rip.

Tanárok pöre a közoktatásügyi miniszter ellen

(Bucuresti, február 5). Az esküdtsek tegnap tárgyalta a constantai liceum tanárainak Anghelescu közoktatásügyi miniszter ellen indított rágalmazási perét. A liceum tanári kara ugyanis a miniszter egy régebben kiadott hivatalos kommunikációjának egyes kitételeit magára nézve sértőnek találta. A tárgyalás elején felvetették az illetékességi kérdést és azt kívánták megállapítani, hogy vajjon a miniszter felett ítélkezhetik-e az esküdtsek, vagy pedig csak a semmitűzők illetékes erre. Hoz-

szas vita után elhatározta a bíróság, hogy a parlamenttől kérni fogják Anghelescu mentelmi jogának felfüggesztését, hogy a miniszter megidézhető és kihallgatható legyen.

A vezértitkár fegyelmeje

Olariu István továbbra is hivatalában marad. — Sperneac János nem tett feljelentést Olariu ellen.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi városházán még ma is nagy érdeklődéssel kísérik azt a főpolgármesteri döntést, amely Olariu István városi vezértitkár ellen fegyelmi vizsgálatot rendelt el, s általános érdeklődéssel tárgyalják a részleteket. Néhány nap múlva érkezik meg Bucurestiből a kért vizsgálóbiztos, aki megvizsgálja a vezértitkár ellen felmerült vádakokat s ezután esetleg megförténhetik a főosztályos felfüggesztése, addig azonban Olariu István továbbra is hivatalában marad.

Olariu vezértitkár tegnapi nyilatkozatával kapcsolatosan Angel István dr. ny. polgármester a következő közlést kéri:

Nem felel meg a valóságnak Olariu városi titkárnak az a kijelentése, hogy személyi ellentéték miatt tettem volna ellene feljelentést. A tény és valóság az, hogy Olariu akkori pénzügyi tanácsnok ellen hivatali állásomból folyó kötelességből voltam kénytelen írásbeli feljelentést tenni, még pedig súlyos hivatali szabálytalanságok miatt, amelyek a város anyagi károsodását eredményezték. A feljelentést még a múlt év július 1-én nyújtottam be Robu János dr. főpolgármesterhez, s arról ezideig nem tettem semmiféle közlést a nyilvánosság előtt, hanem vártam az eljárás megindítását. Most is csak azért szólaltam meg, hogy a valóságnak meg nem felelő állítást megcáfoljam. Angel István dr. ny. polgármester.

De felkért bennünket Sperneac János egészségügyi hivatalnok is, adjunk helyet az ő nyilatkozatának is. Sperneac János a következőkben reflektál Olariu István vezértitkár mai szájunkban ismertetett kijelentésére:

— Tagadom azt, hogy én feljelentést tettem volna Olariu István vezértitkár ellen. Én csak párhuzamosan vontam egy tulóradára vonatkozó kérésem s Olariu István pénzügyi tanácsos díja között. A mikor az erre vonatkozó határozatot, amely kérésemet megtagadta, illetékes helyen megfeleltem, arra a tényre hivatkoztam, hogy Olariu István pénzügyi tanácsos is élvez külön díjazást külön munkáért s ezért az egyenes elbírálás elve szerint nekem is jár a különórakért külön munkadíj. Mindössze emyrből áll az én ezügyben való szereplésem, feljelentést azonban semmiféle formában nem tettem.

A frankhamisítók meglagadják a vallomást.

A magyar ellenzék erősen támadja a vádiratot. — Lázás kutatás folyik a titokzatos Schultze után.

(Budapest, február 5.) A magyar nemzetgyűlésen ismét nagy vihart idézett elő az ellenzék magatartása, amely deklarációt olvastatott fel és ebben kétségbe vonta a frankhamisítás ügyében headott vádirat három pontját. Mind a három pont a frankhamisítás politikai és hazafias színezetének kétségbevonásáról szól s a deklaráció hangsúlyozza, hogy nem hiszi, hogy a frankhamisítás háttérben nincsen politika. A viharos ülés közepette súlyos vádakat emeltek Pesthy Pál igazságügyminiszter, Rakovszky Iván belügyminiszter és gróf Klebelsberg Kunó közoktatásügyi miniszter ellen. Az előbbi kettő ellen hivatali eljárásaik és a frankügyben tanúsított magatartásuk miatt emelnek vádat, míg a közoktatásügyi miniszterét azzal vádolják, hogy ma is összeköttetést tart fenn a szélső jobboldali körökkel, a fajvédőkkel és az ébredőkkel, akik kompromittálták magukat a frankügyben. Főképpen a szociálisták részéről hangzottak el súlyos kijelentések a Ház minden oldalának zajongása mellett.

A franciák általában meg vannak elégedve a pótyomozás eredményével, bár eddig egyetlen olyan vallomás sem hangzott el, amely teljes világosságot derítene az általuk feltett kérdésekre. Idegessé teszi őket, hogy Schultze személyi adatait nem sikerül kideríteni, mert szerintük ezt a nevet csak álnévként használta az, aki a frankhamisítás tulajdonképeni vezetője volt és a német fajvédők egyik megbízottjaként működött Budapesten. Másik legfontosabb és tisztázandó kérdésnek tartják, hogy Nádasy Imre dr. főkapitány nem használta-e fel hatósági személyeket ahhoz, hogy a kérdéses hamis román utleveleket kiszolgáltassák. A bűnügy egyéb vonatkozásaiból ugyanis megállapítható, hogy Nádasy hivatali összeköttetését, befolyását és tekintélyét felhasználta arra, hogy célját elérje. A franciák kihallgatták a Nemzeti Szövetség tisztviselőit is, akikről főképpen arra vonatkozóan kértek felvilágosítást, hogy hol van az a hat-ezer darab hamisított ezerfrankos bankjegy, amelyeket Szörtsey kormányfőtanácsos a Nemzeti Szövetség helyiségében elrejtett. A kihallgatások azonban nem jártak eredménnyel. Kihallgatták Barát Kálmán gépkereskedőt is, akitől arra vonatkozóan kértek felvilágosítást, melyik volt az a gép, amelyen a hamis ezer frankosokat gyártották. A franciák ugyanis attól tartanak, hogy még mindig megvan az a gép, amelyen a bankjegyek készítése történt és azt fizembe lehet helyezni bármikor. Baráttal megsejleltették a bűnjelként lefoglalt gép alkatrészeit is, azonban a gépkereskedő nem tudta megállapítani azt, hogy a gépen bankjegyeket nyomtattak-e, miután a klisék már hiányoztak belőle. A gépkereskedő igen sok gépet szállított a térképészeti intézetnek és most is több gép szállítása van folyamatban, a

melyek bármelyikén gyárthatnának megfelelő eljárás után hamis bankjegyeket.

Dr. Ulain Ferenc nyilatkozik a frankhamisítás ügyével kapcsolatban és kijelenti, hogy védené a

további vallomástételt meg fogják tagadni. Hangsúlyozza, hogy semmi újat nem mondhatnak és védenéi állandóan azt fogják hangsúlyozni, hogy amit ebben az ügyben tudnak, azt már elmondották és egyéb közlenivalójuk nincsen. A bűnvádi perrendtartás szerinte megadja nekik a jogot arra, hogy a további vallomást meglagadják.

Az Aradi Közlöny az árvizkárosultakért

A bizottság ülése. — Az első segélykiosztás.

(Saját tudósítónktól.) Ma este hat órakor tartott ülést az aradi városháza kis tanácstermében az Aradi Közlöny, árvizkárosultak részére indított gyűjtésének szétosztó-bizottsága, dr. Lázár Ágoston alispán elnöke alatt. A bizottság elsősorban a beérkezett kérvényeket nézte át s egyet formai okokból visszautasított. Ezután a kiosztandó segélyt állapították meg s megbeszéltek, hogy a kérvényezőknek egyenkint 3000—3000 lej segélyt juttatnak. Az árvizkárosultak, kiknek a mai ülésen megszavazták a segélyt, a következők:

Baba Tótyer	3000 lej
Szöke György	3000 lej
Mihuta János	3000 lej
Özv. Izsó Kálmánné	3000 lej
Sz. Nagy József	3000 lej
Bognár Ferenc	3000 lej
Özv. Balogh Ferencné	3000 lej
Arató Erzsébet	3000 lej
Özv. Dudits Józsefné	3000 lej
Kisjenői iparosok testülete	3000 lej

A bizottság ezután rátért a szétosztás módjára s miután a kérvényezők mind kisjenőiek, megállapodott abban, hogy a megszavazott segélyt átutalják egyik kisjenői takarékpénztárhoz s onnan a Kisjenői Nőegylet veszi fel s osztja szét. Ardelean György görög keleti, Sollinger Antal román katolikus és Bottyán Pál református lelkészek közreműködésével. A szétosztás ünnepléses keretek között történik meg. Ezután dr. Miron Justin emelkedett szólásra. Javasolta a bizottságnak, hogy jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon az Aradi Közlönynek s Stauber József főszerkesztőnek azért, hogy az árviz által otthonuktól és keresetüktől megfosztott embereknek talpraállításhoz az első órákban mozgalmat indított. Majd Stauber József mondott köszönetet a bizottság tagjainak. Végül elhatározták, hogy a fennmaradt 109.351.50 lej szétosztásáról a további ülések során döntenek.

A szászok is megegyeztek a kormánnyal

Mit tartalmaz a paktum. — Ugron István nyilatkozata — Félhivatalos magyarazat.

A bucaresti-i „Lupta“ mai számában pontokba foglalva ismerteti a paktum szövegét. A közlés nagy feltűnést keltett, viszont azonban nyomon követte a kormány cáfolata és a Magyar Párt elnökségének nyilatkozata, amely ma is azt hangsúlyozza, hogy a paktum részletes ismertetéséig, amely még esetleg napokig várható magára, a megegyezés pontozatait tárgyaló közlemény nem származhat megbízható autentikus helyről. A bucaresti-i

félhivatalos közlés szerint a kormány tagjai kijelentették, hogy a „Lupta“-ban a kormány és a Magyar Párt között létrejött paktum pontjairól megjelent közlemény nem felel meg a valóságnak és az nagyrészt fantázia szüleménye. A „Romania“, a nemzeti párt hivatalos lapja felszólítja a kormányt, hogy válaszoljon, igazak-e a paktummal kapcsolatban nyilvánosságra került feltételek, vagy sem. Ugyanigy tesz az „Univer-sul“ is.

Ugron István ismerteti a paktum főbb irányelveit.

Ugron István, a Magyar Párt elnöke a „Lupta“-ban megjelent közleménnyel kapcsolatban pedig a következő nyilatkozatot adta tudósítónknak:

— Nagy csodálkozással látom, hogy a „Lupta“ pontokba foglalt közleményt adott a kormánnyal kötött megegyezésről. Nem is tudom elképzelni, honnan szerezhetette cikkéhez az adatokat, miután mindkét tárgyaló fél kötelezte magát arra, hogy a felmerülő anyagot bizalmasan kezeli, tehát az adatok nem származhatnak hivatalos helyről. Epen ezért nem nyilatkozom arra a kérdésre, hogy a napisajtóban publikált pontok mennyiben felelnek meg a valóságnak. — Nem tagadhatom azonban, hogy hasonló kérdések megvitatás alá kerültek és igaz az is, hogy sok irányban a kormány ami álláspontunk jogosságát ismerte el. Hangsúlyozom

azonban, hogy nem kivételes engedményekről, koncessziókról, vagy ajándékokról volt szó, hanem azokról, az alkotmánytörvényben lefektetett és a nemzetközi szerződések által biztosított jogokról, amelyek a priori megilletnek bennünket. Kívánjuk, hogy ezeket a jogokat ismerjék el és szegyezzék le, hogy a kisebbségek ugyanazon jogokban részesüljenek, mint a román nemzetiségű állampolgárok, hogy teljesen egyenjogú állampolgárok legyünk, hogy nyelvünk használatában, kulturánk fejlesztésében és boldogulásunk lehetőségeiben ne akadályoztassunk.

Félhivatalos közlés az egyezségről.

(Bucaresti, február 5.) A Rador távirati iroda illetékes helyen nyert felhatalmazás alapján a következő kommunikét közli: Egyik erdélyi magyar lap és a Lupta ci-

mü bucaresti-i napilap február 5-iki számaikban közölték egy ugynevezett paktum feltételeit, a melyet a kormány és a Magyar Párt kötöttek. Tény az, hogy a községi választásokra vonatkozólag létrejött egy egyezmény, a kormány és a Magyar Párt között, mindkét felet teljesen kielégítő feltételekkel, bizonyos, hogy az egyezés nem kellemesek az ellenzéknek. Ami azonban az ugynevezett paktumot illeti, kategorikusan megcáfoljuk annak megkötését. Tény az, hogy a liberális párt delegátusai és a Magyar Párt kiküldöttei is tárgyalásokat folytatnak a kisebbségeknek az államhoz való viszonyaival összefüggő kérdésekről, amelyek a közigazgatási, választási, közoktatási stb. kérdésekre vonatkoznak. Ezek a tárgyalások mindkét részről a legnagyobb jóindulattal folynak és nagy a reményünk, hogy megegyezésre fogunk jutni, ami igazságos és hasznos lesz úgy a kisebbségekre, mint a román államra. A megbeszélések azonban nincsenek ahhoz a feltételekhez kötve, hogy a kisebbségek a községi választásokon együttesen haladjanak a korrányal. Vegyük tudomásul azok, akiket illet, hogy a liberális párt nem köt egyezményt vagy paktumot pillanatnyi szükségből. Ha a liberális párt egyezményt köt, úgy ezt korrekt módon teszi az államérdek érintése nélkül, sőt épp annak védelmére.

A szászok is a kormánnyal egyeztek meg.

Távirati jelentések szerint a szászoknak a kormánnyal folytatott tárgyalásai teljes megegyezéssel végződtek. A megállapodás értelmében úgy Kolozsváron, mint a többi magyar városokban a hivatalos listát a liberálisokon kívül magyar és szász jelöltekből fogják összeállítani. — Kolozsváron egyébként három lista lesz. 1. Liberális, magyar, szász. 2. Egyesült ellenzék, szociálista, cionista. 3. Közgazdasági blokk.

Rendkívül érdekes és óriási elvi jelentősége van annak, hogy a kormány nemcsak a magarságnak és a szászoknak adta meg a közvéleményben ismert engedményeket, hanem biztosította a svábság részére is, akik ennek következtében már a közeljövőben szabadon használhatják nyelvüket a bíróság előtt. Ez a lépés is bizonyítja, hogy a kormány gyökeresen megváltoztatta kisebbségi politikáját, amelynél nem volt tekintettel arra, hogy az egyes kisebbségek a közigazgatási választások alkalmával milyen politikai magatartást fognak tanúsítani.

— Károlyi Mihályné mindenáron Amerikába akar jutni. Washingtonból táviratozzák: A törvényszéken ma kezdődött meg gróf Károlyi Mihályné pörének tárgyalása, aki Kellogot, az Egyesült Államok pénzügyi államtitkárát perelte be, mert annak idején a washingtoni magyar követ közbelépésére meglagadta Károlyinának a vizum kiadását. A pörnek az a célja, hogy az államtitkár itélettel kényszerítsék a beutazási engedély kiadására.

A kisantant

eszmecserét folytat Timisoarán.

(Bucuresti, február 5.) Hivatalosan közlik, hogy a kisantant szociális konferenciáját, amelyre legközelebb Jugoszláviában kerül sor, csak március végén, vagy április elején tartják meg. A kisantant külügyminiszterei azonban szükségesnek vélték, hogy a Népszövetség március elején kezdődő ülése előtt is találkozzanak egymással. Miután Duca külügyminiszter a közigazgatási választások miatt nem hagyhatta el az országot, elhatározták, hogy ezt az eszmecserét Timisoarán február 10-én tartják meg.

Felmentették

Wenckheimék volt főintézőjét.

A forradalmak epilógusa az aradi törvényszék előtt.

(Saját tudósítónktól.) A forradalom zavaros idején számos bűnper keletkezett eltűnt vagy ellopt dolgokért. Ma délelőtt ismét egy ilyen forradalmi bűnpert tárgyalt az aradi törvényszék második szekciójának Nyisztor—Moldován-tanácsa. A bíróság előtt vádlottként Tatár Miklós, a horossebesei gróf Wenckheim-uradalom egyik volt főintézője állott, sikasztással vádolva. Még 1920-ban történt, hogy az állam zárlat alá vette a magánbányákat, amelyek között szerepelt a Wenckheim-uradalom boroschesei bányája is. Ennek felügyelője Tatár Miklós volt, aki a zárlat elrendelése után is továbbra a helyén maradt. 1920. végén az állam feljelentést tett Tatár Miklós ellen, s azzal vádolta, hogy egy mozdonyt adott el 20.000 koronáért s a pénzt elsikkasztotta. Vádolták még felszerelések és élelmiszerek eltulajdonításával is. Ma tartották ügyében a tárgyalást. Tatár Miklós, aki közben adóhivatali tisztviselő lett, elmondta, hogy a mozdonyt még az uradalom adta el, mielőtt az állam zárlat alá vette volna a bányát, az élelmiszert pedig a munkások kapták munkabér helyett. A forradalmi időkben ugyanis nem volt elég élelmiszer s azért a munkásoknak bér felében élelmiszert adtak. Tanuképpen kihallgatták dr. Mészáros Gyula jószágkormányzót is, aki bizonyította, hogy Tatár megbízható, becsületes tisztviselő volt és elmondta, hogy a felszerelést a vörösök vitték el. A többi kihallgatott tanu is Tatár ártatlanságát igazolta. Mandru Miklós királyi ügyész vádbeszéde után dr. Ispravnic Sever a tanuval másokon kívül arra is hivatkozott, hogy a megvádolt tisztviselő rendkívül nagy szolgálatot tett a környékbeli községeknek a forradalom alatt, amikor nemzeti gárdát szervezett s megakadályozta a lopásokat. A törvényszék rövid tanácskozás után felmentette Tatár Miklóst. A vád képviselője is megnyugodott az ítéletben s így az jogerőssé vált.

— Számtalan bájos tánc fogja gyönyörködtetni a Növédelmi Hivatal holnapi, jótékony célú mesedélutánjának közönségét. Azonkívül a műsoron szerepel eredeti mese, gyermekszindarab, művészi ének- és zeneszámok, monolog és szavalt. Jegyek 10, 11, 20, 30, 40, 50 és 60 lejes árban kaphatók Oláh könyvkereskedésében. Kezdeté délután pont 3 órakor.

A jelölőlisták benyújtása Aradon.

Az aradi törvényszéken folynak a választási előkészületek. Hétfőn állapítják meg a szavazóközrtek szavazatszedő bírának nevét. A törvényszék közli, hogy a jelölő listákat legkésőbb február 10-ig kell benyújtani.

Négy munkaügyi felügyelőség Erdélyben.

(Bucuresti, február 5.) A munkaügyi miniszterium rendeletet adott ki, amelyben Erdélyt négy munkaügyi felügyelőségre osztja fel. A rendelet szerint a négy centrum első kerületének székhelye Temesvár lesz, hozzátartoznak Arad, Lugoj és Resica. A második kerület székhelye Kolozsvár, Dés, Torda, Beszterce, Szatmár és Nagyvárad városokkal. A harmadik kerület székhelye Brassó, hozzátartozik Csíkszereda, Sepsiszentgyörgy, Marosvásárhely. A negyedik kerület székhelye Gyulafehérvár, ide tartozik Déva.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

* Az aradi színház heti műsora. Szombaton este: Orlov. Operett. Vasárnap délután 3 órakor: Falurossza; 6 órakor: Szókimondó asszonyosság; 9 órakor: Orlov.

* Az „Orlov” e heti előadásaira már minden jegy elkelt és ez jellemzi legjobban azt az óriási érdeklődést, amellyel Arad közönsége várta ezt a bemutatót.

* Színházi szabadjegyek kiosztása és korlátozása. A Városi Színház igazgatóságánál ma a következő értesítést vettük: Hatósági rendeletre a színházi szabadjegyeket korlátozni és a visszaélések elkerülése végett új, arcképes jegyekkel kicserélni vagyok kénytelen. Tisztelettel közlöm a rendelkezés következtében az érdekeltekkel, hogy a jelenleg forgalomban levő szabadjegyek február hó 12-én érvényüket veszítik. Az új jegyeket indokolt kérelemre, melyhez felragasztható, aláírással ellátott 6/8 cm. magyságu fénykép mellékelendő, állítja ki a színházi titkárság. Maurer Béla, színházigazgató.

* Az „Orlov” dominálja a jövő hét egész műsorát. Mindennap ez az újdonság kerül színre a premier pompázatos kiállításában és a naponként váltakozó nagyszerű szereposztásban.

* Az „Orlov”-ot mindenkinek legalább kétszer kell megnézni. A legszebb és legnagyobb operett rendkívül érdekes szöveggel és gyönyörű muzsikával. Az újdonság minden száma sláger.

* Az „Orlov”-ban az egész operettszemlélet játszik, két zenekar szerepel és negyven görll lép fel benne.

* A „Falurossza”-t és a „Szókimondó asszonyosság”-ot adja elő vasárnap délután az aradi színház a Blaha Lujza-emiékkünnepély negyedik és ötödik előadásaként az első estélyek szereposztásában.

* Andreescu baritonista szombatra hirdetett koncertje közbejött akadályok miatt egyelőre elhalasztódott, de a megváltott jegyek érvényesek maradnak és a koncert napját a közönséggel idejében közölni fogják.

Az „ORLOV”

operett zenéje a Sándor hírlaprodában kapható.

— Egy aradi szőlőbirtokos érdekes válpöre; Apróságok Blaha Lujza életéből; Tizennégy év után elfogott gyilkos; Jambó külön előadást rendezett; A „Parasztbecsület”-et hallgattam, vagy a rakoncátlan rádió hullámok; Vidám esetek; stb. az „Aradi Kurir” ma megjelent legújabb számának érdekesebb cikkei.

MULATSÁG

— A választási paktum nagy forderejű kérdés, amelynek megoldása közelebb hozza egymáshoz a romániséget és magyarságot. Ezt a paktumot politikusok kötötték. Még mélyebb és maradandóbb azonban az a paktum, amelyet a nemesen érző szívek kötöttek és amelynek látható eredménye a február 13-án az árvízkarosultak javára rendezendő monstre hangverseny a Kulturpalota összes termeiben. Nem hisszük, hogy erről a találkozóról bárki is hiányozni fog, aki magát humanisan gondolkodó, nemesen érző embernek tartja, legyen az román, magyar, német, vagy szerb polgára a városnak és megyének. A február 13-ának ünnepnek kell lennie, amelyhez fogható kevésszer ünnepelt Arad. A jegyek árát a rendezőség 200, 150 és 100 lejben állapította meg, hogy minden társadalmi osztálynak módjában álljon az estélyen való megjelenés. A jegyek elárúsításával a Diecezana-könyvkereskedést és Kelet-hírlaprodát bízták meg, ahol már elfogadnak előjegyzéseket. A napokban a hirdető-oszlopokra kerülnek az estély részletes programját felülmúló plakátok.

— A pancotai üjság által rendezendő műsoros estély közbejött akadályok miatt február 6. helyett február hó 27-én lesz.

— Az aradi ipartestület tea-estélye. Február 7-én, vasárnap este 8 órakor tartja az aradi ipartestület táncsal egybekötött teaestélyét. Az előjellekből ítélve, az aradi iparosságnak idei mulatsága a szezon egyik legsikerültebb estélye lesz. A hatóságok fejei és a társadalom előkelőségei mind megígérték részvételüket, az aradi iparosság pedig csaknem teljes számban fog megjelenni. Meghívót nem bocsátottak ki, mindenkit szívesen látnak és minden remény meg van arra, hogy az estély minden résztvevője a legjobban fog mulatni. Enni- és innivaló lesz bőven és mértékelten. Belépti-díj 50 lej, melyért minden vendég teát és teasüteményt kap. A tiszta jövedelmet az Aradi Iparos Menház céljaira fordítják. A teaestély a Fehér Keresztben lesz.

— 1926. február hó 20-án a Meteor kerékpár-klub piknikje a Fehér Kereszt nagytermében.

— Fehér Kereszt-bárban vasárnap délután 5 órakor teadélután.

Jön I. Jön!
Egyszer minden asszony

HIREK

— Vulpe József szigurancafőnök királyi kitüntetésre. Megérdemelt kitüntetés érte Vulpe József aradi szigurancafőnököt, akinek a király érdemei elismerésül a román csillagrend tiszti fokozatát adományozta. Ez a kitüntetés egyike a legnagyobbaknak, amelyet érdemeket szerzett tisztviselők kaphatnak s ezért a város társadalmában örömet keltett a hír, hogy Vulpe József, aki általános becsülésnek örvend az aradi közönség körében, érdemesnek mutatkozott erre a magas kitüntetésre.

— Hétezer elített kap kegyelmet Bulgáriában. Szófiából jelentik: A szobranje tegnap megszavazta a politikai amnesztiáról szóló törvényjavaslatot. Ez a törvény hétezer elítettnek ad kegyelmet.

— Aradváros jóváhagyott költségvetése. Ma érkezett vissza a jóváhagyott aradvárosi költségvetés. A legfelsőbb közigazgatási bizottság kisebb módosításokat ajánlott Aradváros vezetőségének, amely elhatározta, hogy ezeket a lényegtelen változásokat végre is hajtja.

— Leszállítják a MAV. tarifáját. Budapestről táviratozzák: A közeljövőben életbelépő pengőszármítással egyidejűleg az államvasutak tarifáját le fogják szállítani. A tarifamérséklés különösen az alsóbb osztályokban lesz jelentős.

— Al-Petár király élt Amerikában. A szenzációkra éhes amerikai újságok óriási felfedezésre bukkantak. Megállapították ugyanis, hogy Petár, a szerbek, horvátok és szlovének első királya nem halt meg, hanem ezidőszent Amerikában élt. A lapok szerint ugyanis a „Kronland” nevű oceanjáró gőzösön, amely a napokban érkezett Newyorkba, az utasok között feltűnt egy William nevű ember, aki nem más, mint Petár király. Ez az elegáns öreg ur azzal vonta az utasok figyelmét magára, hogy néhány utatásának nagy titokban megsugta, hogy Jugoszláviából menekült Amerikába, ahol visszavonulva az államügyektől, akarja eltölteni hátralévő napjait. Menekülésének okát azzal magyarázta, hogy nem fér össze „Radiocsal”. Az amerikai detektívek csakhamar tudomást szereztek az állítólagos Petár királyról, akiről rövidesen kiderült, hogy közönséges szélhámos. Zsebében több fényképet találtak, amelyek Petár királyt ábrázolják és ezek alapján valóban meg lehet állapítani, hogy William ur feltűnően hasonlít a megboldogult királyra. Hogy milyen céljai lehettek a vakmerő szélhámosnak, a névbitorlással, mindezekig nem sikerült kideríteni.

— A magyar költségvetés nagy hiánya. Budapestről táviratozzák: Az 1926—1927. évi részletes költségvetés elkészült. A 8.8 billió papirkorona előirányzattal szemben a mérleg mintegy 18 milliárd papirkorona hiányt mutat.

— A kötszövőgyár szarkái. Az elmúlt este jelentették a rendőrségen, hogy az aradi kötő- és kötszövőgyárból ismeretlen tettesek 8000 lej értékű színes selymet loptak el. A bevezetett nyomozás megállapította a tolvajok kijétét, akiket Sarkadi Zsuzsa és Medgyesi Mária gyári munkásleányok személyében ma reggel letartóztattak.

— **Halálozás.** Balogh Jakab aradi magánzó 90 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. temetése február hó 7-én d. e. fél 11 órakor lesz az aradi izr. temető halottasházából. Halálát gyermekei és kiterjedt rokonság gyászolja.

László Samuné ismert aradi ur-asszony ma meghalt 47 éves korában. Temetése február 7-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz az aradi izraelita temető halottasházából. Az elhunytat kiterjedt s előkelő rokonság gyászolja.

— **Románia Kereskedelmi és Ipari Almanachja**, mely az ország Kereskedelmi és Iparkamaráinak közreműködésével Zima Tibor főszerkesztése alatt készült, e hó folyamán hagyja el a sajtót. A mű tartalma és terjedelme felülmúlja a tervezett mértéket és úgy az anyag feldolgozása, mint a munka nyomdai előállításra is több időt vett igénybe, mint azt a mű szerkesztői előíránvozták. A több mint ezer oldal terjedelmű munka nagy formátumban készült s tartalmasságában felülmúl minden hasonló munkát, mely az országban eddig megjelent. Különösen ki kell emelnünk, hogy az Almanach nem pusztán címár (Adressbuch) amilyen nagy számban készült Romániában, sőt az ország egyes városában is, hanem a szó igaz értelmében vett kereskedelmi és ipari almanach, amely 56 felvilágosítással szolgál az érdeklődőknek az ország minden számbajövő kereskedelmi és ipari vállalatáról, részletes leírást adva a vállalatok jelöl. technikai és pénzügyi helyzetéről, kapacitásáról s felsorolván az anyagokat, amelyek a vállalat készít vagy forgalomba hoz. Az Almanach szerkesztősége (Iparkamara Arad. II. em.) már most elfogad előjegyzéseket a februárban piacra kerülő kötetre, melynek bolti ára 1000 lej lesz.

Az aradi

Urániában szombaton és vasárnap Gyermek a viharban.

Életkép. E film Felső-Olaszországban és Davosban készült. Gyönyörű tájak. Szenzációs téli sport felvételek. — Főszerepben:

Otto Gebühr és Wilhelm Diegelmann

Az előadások 1/2, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

— A kath. gimnázium koncertje vasárnap este fél 9-kor a Kulturpalotában. Jegyek Sándornál.

— Az „Orlov”, melynek neve egy nagyiskerü operett feldolgozásának önkényes romantikája révén került forgalomba — éppen most más vonatkozásban lett forgalom tárgya. A világ harmadik legnagyobb gyémántja az orosz cári korona főékköve, több kisebb, de együttesen 4000 karátot kitevő más gyémánt élén. II. Katalin cárnő vásárolta 450.000 ezüstrel és foglaltatta a Romanovok diadémjába. Ezt a koronát a szovjet most árulja. Ormási értékét Euró-

Elvették a minoriták csiuji templomát és vagyonát

A balázsfalvi görög katolikus érsekség kapta meg a vagyonkomplexumot. — Az érsekséget áthelyezik Clujra. — Marosvásárhelyre költöznek a kolozsvári minoriták. — A pápai döntés érdekes háttere.

(Saját tudósítónktól) Szomorúan szenzációs pápai döntés érkezett ma Kolozsvárra. Ez a római bulla hosszú évek óta folyó küzdelmet fejezett be és egyszeriben elsöpörte a régi, kiváló nagyhirű kolozsvári minorita-rendházat, hajléktalanná téve annak lakóit, akik pedig évszázadokon át mindig nagy és értékes szolgálatokat tettek az egyetemes magyar kultúrának. Az elkecsereedett harc, mely a kolozsvári minorita templomért és a minoriták egyéb ottani vagyonáért folyt, szenzációs részletekben bővelkedik és nagy jelentősége mellett ezért is kikivánczolják a nagyközönség elé annál is inkább, mivel a pápai döntés folytán a balázsfalvi g. kat. érsekség székhelyét Kolozsvárra helyezik.

Harc a templomért.

Évekkel ezelőtt történt, hogy a Kolozsvári görög katolikus plébánia, illetve a balázsfalvi érsekség avval a kérelemmel fordult a pápához, hogy engedje át a görög katolikusoknak a minoriták kolozsvári templomát, rendházát, bérházát, malmát és szántóföldjét. A kérelmet avval indokolták, hogy a görög katolikusoknak, akik ma már igen nagy számmal élnek Kolozsváron, nincs templomuk, míg a róm. katolikusok amugy is elég templommal rendelkeznek. A görög katolikusoknak ez az akciója természetesen nagy és erős ellenhatást váltott ki nemcsak a minoritáknál, de Kolozsvár római katolikus köreiben is. A minoriták fölterjesztéssel fordultak a pápához és kifejtették öszentsége előtt, hogy a kolozsvári rendház egyben tanárképző is és ha a rendházat elveszik, elűtik a rendet attól, hogy gimnáziumai részére tanárokat nevelhessen. De a hívek ezrei is tiltakoztak Rómában a minoriták vagyonának és templomának elvétele ellen. Végül is a küzdelmet a pápa döntötte el, aki úgy határozott, hogy a minoriták templomát és vagyonát át kell adni a görög katolikusoknak.

A pápa nem kapta meg a memorandumokat.

Nagy szomorúság kelt Kolozsváron a pápai döntés nyomán és a templomukat féltő hívek, a rend fővőicéért aggódó minoriták

pa nem bírván meg, a történelmi ékszer, egyéb orosz fejedelmi kincsekkel egyetemben Newyorkba vándorolt és ott kísérik meg árverés útján értékesítését. A szóban forgó koronával III. Ivánt, a „rettenetes” Iván nagyapját koronázták először — így ez a történelmi ékszer mindössze 400 éves. Értékét ellenben a drágakövek tömege növelte végtelenre, mert a cárok és cárnők rendre mind újabb és újabb kincseket halmoztak rá — az „Orlov” pedig egymagában is megbecsülhetetlen. Valószínűleg csak szétbontva, részleteiben lesz értékesíthető a piacradozott cári korona s így az „Orlov” pályafutása se lesz olyan harmonikus és végleges, mint a Marischka-Graniostädten-operett fináléja.

újabb instanciával fordultak a pápa öszentségéhez, akitől kérték, vizsgálta meg a körülményeket és vegye revízió alá a kolozsvári minoriták templomának és vagyonának dolgában hozott döntését. Ezuttal már nem bízták postára a kérelmüket, hanem nagyszámú deputáció indult el Rómába és megjelent a Vatikánban, ahol Gasparri pápai államtitkár fogadta a messze földről zarándokolt magyarokat. Előadták panaszukat és hivatkoztak a már korábban küldött alázatos instanciákra, de ekkor kiderült, hogy sem a minoriták fölterjesztése, sem a hívek kérelme, amelyeket postán küldtek el, sohasem érkezett meg Rómába, hanem valahol elveszett.

Gasparri bíboros kegyesen meghallgatta a zarándokokat, akik most már, hogy elveszték fölterjesztéseiket, azt is fölhozták a maguk igazának bizonyítására, hogy ilyenformán egyoldalú információ állott csak a Vatikán rendelkezésére, amikor a minoriták vagyonának elvétele mellett döntött.

Át kell adni a templomot.

A zarándok-csapat hazaérkezése után hónapokig nem történt semmi. Rómából nem jött értesítés, amely a pápai elhatározás megváltoztatásáról szólott volna, de a balázsfalvi érsekség sem követelte az átadást és már-már azt hitték a minoriták is, a hívek is, hogy mégsem kell átadni a minoriták kolozsvári vagyonkomplexumát. Ugy látszik azonban, hogy a görög katolikusok mégsem hagyták annyiban a dolgot s mostanában kisírgették Rómában a végleges döntést. Ma ugyanis Rómából pápai dekrétum érkezett, amely megparancsolja a kolozsvári minoritáknak, hogy úgy a templomot, mint a rendházat, bérházat, malmot és szántóföldet kötelesek záros határidőn belül átadni a balázsfalvi érsekségnek. — Husvétig meg kell történnie az átadásnak és akkorára már a kolozsvári minorita templom görög katolikus templomává lesz, a rendházba pedig beköltözik a görög katolikus érsekség, mely Balázsfalváról áthelyezi székhelyét Kolozsvárra.

Ez a pápai dekrétum egyszerűen elsöpri a kolozsvári minoritákat, akik Marosvásárhelyre költöznek át.

— Köhögés, rekedtség, hurut ellen legjobb a valódi RÉTHY-féle pe-metefücskorka. Mindenütt kapható.

— A Mesedélután a Kulturpalotában holnap, vasárnap pont 3 órakor kezdődik.

Aradi Központi Etterem

Menü-étlap II. e.

Ebéd:	Vacsora:
Husleves	Bécsi szelet gar-nirunggal
Borsó pirrét főz.	Izes palacsinta
Borjú v. sertéssült	1 drb. alma
Mákos v. diósmel.	
44. — lej.	33. — lej.

Este 11 órától bar és parkettánc

— **Razzia Aradon.** Az aradi államrendőrség nagyszabású razziát tartott az elmúlt éjjel, amelynek folyamán tizenöt gyanús egyént állították elő, akik részben csavargásért, részben katonaszökésért kerülnek az illetékes hatóságok elé.

— **Gyermekkocsik, gyermekszékek** legszebb kivitelben Hegedűsnél Aradon.

Ak magyar, az a Magyar Párttal szavaz!

Blaháné sirja a kerepesi temetőben

Virágok és bucsuzólevelek az elhunyt magyar művész sírján.

(Budapest, február 4.) Keményre fagyott a temetői alé és a sírok földje, vékony jéghártya perceg a lépések alatt. Gondos ponyvatakarók simulnak a sírok szomorú szoboridomai fölé. Vannak dombok, amelyek mellett mély feketében megáll egy feketébe öltözött asszony, vagy ember. Idegen sírok között halad kiki a maga sírjához, a maga fájdalomával. A temetőgondnok ablakán pedig rádiószóval vezet a szobába. Innen hallgatja esténként, sötét sírok között a messze városok vidámságát.

Blaha Lujza sírjánál sokan állnak meg naponta idegen sírok látogatói. A temetőgondnok is külön őrt állított a közelébe, mert sokan szerették volna maguknak a történelmi nevezetességű szalagokat. A négy fásor találkozásánál, az árkádok sírok végén, balkézre Jókai sírjától és szemben Adyével nyugszik Blaha Lujza. Szép helyen van a sír, messziről látszik s a nagy téren, kopasz jegyek között fehér árkádok mentén, nehéz köd alatt, olyan a csend, mint egy gót templomban. Nincsen egy perc, hogy egyedül volna Blaháné sírja. Vannak, akik csak megállnak egy kis időre, mielőtt hazamennének a maguk halottjától. Aztán vannak kíváncsiak a külső városnegyedből, akik csodálkoznak és lehajolva betűzik a selyemszalagok ázott felírását. Sokan pedig csak azért jöttek, hogy oda-tűzzék a kis csokrukat a fömmentelen virághalomra. Rózsák és szekfiük szerénykednek örökzöld levelek gödrében. A fejta mellett hosszú ívben hajló keskeny palmaág. Mellette durva faragású, vastag, feketefestésű bot, merőlegesen a dombba szurva. Ezzel járt Blaha Lujza az utolsó években, amióta gyöngébb volt a lába. A sír hátsó oldalán szakadt fehér papiros, rajta tintaceruzával:

„Nyugodj békében, te drága Nagyszanyunk, szívünkben örökre élni fogsz. Egy hazáért szenvedő 48-as honvéd árvája”.

Az egyik nagy koszoru alatt fehér levél csücske kandikál. Felbontottuk, elolvastuk. Szép, kemény, uri papíron, művelt férfi-írás. Furcsa, ez áll rajta, lassu betűkkel:

„En is ilmsokára meghalok”. Semmi más. Ki írhatta, ki siet Blaha Lujza után? Ki írhatta ezt a zokogó sort? Ki merie a temetőben szólítani a halált? Most is, délután, a sötétség első hullámában, egy öregasszony áll a sírnál. A szeméit törölgeti. Pedig nem rokona a Blaha-családnak, bizonyosan nem, mert a parcellák között később virágot helyez egy másik fejta melé.

LEGJABB

Megkerült a frankhamisító gép.

Az Uj Nemzedék írja: Eddig nem nyert megerősítést, hogy Spangring vallomása alapján találták volna meg a térképészeti intézetben a frankhamisító gépet. Amnyi igaz, — írja a lap — hogy a suterén-helyiségben minden eltakarás és leplezés nélkül találtak egy gépet, mely a franciáknak gyanus volt. A magyar detektívek azonnal kihallgatták az intézet személyzetét, amely egyöntetűen azt vallotta, hogy a gép alkalmatlan frankhamisítás céljaira, hanem a térképészeti intézet céljait szolgálja, amennyiben térképke-
vonatokat készítettek vele. A franciák nem elégedtek meg ezekkel a vallomásokkal, hanem ragaszkodtak ahhoz az álláspontjukhoz, hogy csakugyan megtalálták a frankhamisítás egyik gépét. A franciák kérelmére a detektívek lepecsételték a termet, ahol a gyanus gép áll.

LEPTO MŰVÉSZET

Shakirov Sebastian képkiallítása

Kazáni tatár-orosz Sharikov Sebastian, akit az 1918—1919-es évek nyomora, egy felégetett ország tragédiája futamított nyugat felé. A háború alatt már ismert neve volt Shakirovnak, kétszer egymásután vitte el a moszkvai országos képkiallítás nagydíját s ahogy érdekes, sápadt mongol-profilja becézően ellágyul a festményei előtt: már lehetetlen elválasztani a képeitől, a földjének emlékeitől, a lelkétől; puhák, lágyak, finomak, talán szókék is a színei és úgy hatnak, mint a bus szláv melódiák, amelyeket egy évezredes melankólia tompított fájdalomosan-csodálatossá. Azt hiszem, nem volt tanítómestere Shakirovnak, olyan különös, olyan merész, olyan egyéni, mint aki nagyon régóta, nagyon mélyről tud. Szereti a cigányokat. A művészet csavargó-sorsában megforrósodott lelke minden ölelésével dédelgeti a riadtszemű, ideges vándorokat s az erdő, a ház, a falu és a vásár cigányai már allegorikus korpépek szintje: képeken minden zugából ijedés, remegés, ismeretlen-várás zökken elő. Shakirov Sebastian a nyoszolyák seiyimének lehetőségeivel és a baldachinok bársonyának omladékonyságával pingálta meg képeit. A „Cigányfalu“, „Őszi fák“, „Szőlő-hegy“, „Fahordók“, „Őszi kökercsin szedők“, „Napfoltok“, „Visszaverő napfény“, „Napsütéses ucca“ címeket viselő vásznai a legigazibb

művészi megoldások. Erdélyi levegő már a hidegebb, élesebb „Marosparti részlet“, kolorikusabb a „Tavaszi“, „Csákyai táj“ és a „Patak partján“. A „Cigánylány“ elmélyített studium. Pasztelljei közül az „Ülő cigány-asszonyok“ és a „Fürdés előtt“ emelkednek ki. Shakirov Sebastian kiállítása szombaton délelőtt nyílik meg a Kulturpalota kistermében. (p. a.)

Jön! Jön!
Egyszer minden asszony

Betörő-világ Aradon.

Sorozatos betörések történeke nap-
nap után.

(Saját tudósítónktól.) Orga Milena feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, akik a Strada Trib. Torches 91. szám alatti lakásba betörték és onnan több ezer lej értékű különböző ruhaneműket vittek el. — Az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek betörték Stana Laza Strada Justineanu 40. szám alatti lévő lakásába, ahonnan férfiruhákat loptak el. — Baesti Katalin jelentette a rendőrségen, hogy a Strada Petru Rares 70. szám alatti lakásába betörték. A betörők 6000 lej értékű ágyneműt vittek el. — Arsenov Sava Strada Magurele 25. szám alatti lévő lakásába az elmúlt éjjel ismeretlen egyének betörést kíséreltek meg. A házbellek a zajra felébredve, segítségért kiállítottak, mire a betörők megfutamítottak. — Ma reggel Czudar Sándor aradi kereskedő jelentette a rendőrségen, hogy az elmúlt éjjel egy hét tagból

álló vándorcigány társaság behatolt Strada Protopopescu 2. számú házá-
nak udvarára és betörési szándékából az ablaka alá osontak. Már az ablakokat fessegették, amikor kívül az uccán több ember haladt el, akik észrevették az udvaron settenkedő cigányokat és rájuk kiáltottak. A cigányok kereket oldottak. — A rendőrség nyomozást indított s erélyes intézkedéseket léptetett életbe a mind sürűbben előforduló betörések megállítására.

Magyar egységben a magyar erő!

MOZI.

xx „Elsülyedt világ“ filmsoda nagy sikere az aradi Apollóban. Az „Elsülyedt világ“ Conan Doyle, a világhírű angol író egyik gyönyörű regénye után készült. A grandiózus film gigászi méreteivel, zseniálisával és bravuros technikájával valószínűleg fordulópontot jelent a film-történelemben. Az ősidők monstruozus állatvilága vonul fel teljes eredetiségében. Jegyek elővételben kaphatók az Apolló elővételi pénztáránál. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Gyermek a viharban“ filmdráma még két napig az aradi Urániában. Ma, szombaton és holnap, vasárnap vetíti még az aradi Uránia mozgószínház Stefan Zweig híres novellája után készült „Gyermek a viharban“ című gyönyörű hétfelvonásos filmdramát. A cselekménye egy északi kikötő városban, Davosban és

felső Olaszországban játszódik le. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jön! Egyszer minden asszony. Jön!

Jön! Jön!
Egyszer minden asszony

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget

László Samu úgy a maga, mint gyermekét és kiterjedt rokonsága nevében lesújtva tudatja, hogy a legjobb feleség, anya, nagynya

László Samu

szül. ROSER EMILIA

Életének 47-ik és zavartalanul boldog házasságának 29-ik évében hosszú szenvedés után elhunyt.

A megboldogultat f. hó 7-én, vasárnap d. e. 10 órakor fogjuk az aradi izraelita temető halottas házából örök nyugalomra helyezni.

Emléked örökké közöttünk marad!

Arad, 1926. február 5.

László Imre, László Endre, László Sándor gyermekei, Roser József testvére, Roser Józsefné szül. Adler Frieda sógornője, László Imréné szül. Prohászka Elvira menyje, László Zsuzsika unokája. 879

Az aradi APOLLOBAN
ma, szombaton

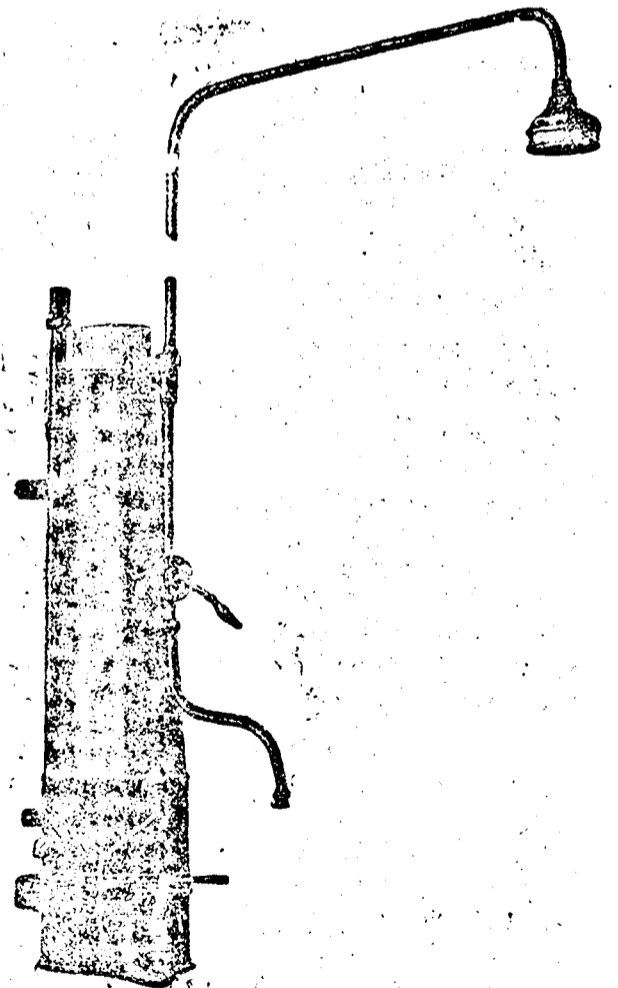
Elsülyedt világ

Film szenzáció!

Páratlan a maga nemében!

Az egyetlen hatalmas film, mely az ősidők állatvilágát mutatja be. Az előadások 5, 7 és 9-kor kezdődnek.

Jegyek elővételben válthatók.

Ugy, mint a békében, ismét kényelmesen és olcsón fürödhetünk gázzal, valamint számtalan ipari célra is előnyösen használhatjuk a kitűnő minőségű gázt. — Berendezési tárgyakat részletfizetésre és gázszerelési munkálatokat önköltségi árban vállalunk.

UZINELE COMUNALE Sectia Gaz aerian

Arad, Str. Muciu Scevola No. 9., 11., 13.

Telefon 27., 25. és 16. és Str. Eminescu 4. sz. alatt levő városi üzlet mindennemű megrendelési ügyben a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll.

A világhírű vállalat egyedárusítása
A. GARNIERE & Co. LONDON
 Ltd.

J. SCHUTZ
 ARAD, Str. Eminescu 28. Telefon 5-16.
 Csakis a legfinomabb angol férfiszövet-
 különlegességeket hozza forgalomba.

Lederer Gusztávot felakasztják

Horthy kormányzó hír szerint elutasította
 Kodeika gyilkosának kegyelmi kérvényét.

(Budapest, február 5.) A múlt év januárjában gyilkolta meg Lederer Gusztáv csendőriőhadnagy felesége segítségével Kodeika Ferenc hentesmestert. Harmadnapra rájöttek a gyilkosságra és letartóztatták a gyilkos házaspárt.

A katonai törvényszék még a múlt év nyarán kötél általi halálra ítélte Lederer Gusztávot, aki a főtárgyaláson megnyugodott a halálos ítéletben. A katonai bíróságoknál a védőügyvéd nem külön perjogi fél és így a védőnek nem is állott jogában az ítélet ellen felbuzni.

Harmadnapra Lederer Gusztáv már magához tért és arra kérte ügyvédjét, hogy nevében forduljon kegyelmi kérvénnyel a kormányzóhoz. Kugel János dr. ügyvéd a kegyelmi kérvényt be is adta, a mely azóta — közel háromszáz

esztendeje — elintézetlen. Lederer Gusztávnét a büntetőtörvényszék ugyancsak halálra ítélte, ezt a bírtetést azonban a tábla életfogytiglani fegyházra változtatta át. Azzal indokolták a kegyelmi kérvény elintézésének elhuzódását, hogy Lederer Gusztáv kihallgatására esetleg szükség lehet még felesége bünperében. A tábla ítélet után azonban már nem lehet erre szükség és most — hír szerint — a kegyelmi kérvény végre elintéztet. A kabinetirodából már lekiadták a kegyelmi kérvényt a legfelsőbb katonai törvényszék utján a hadbíróshoz, ahol a közeli napokban hirdetik ki Lederer Gusztáv előtt a legfelsőbb elhatározást. E hírek szerint a kormányzó a kegyelmi kérvényt elutasította s így ennek kihirdetése után azonnal végre fogják hajtani a halálos ítéletet.

PARFUMS-POUDRES-LOTIONS
LT. PIVER
 AZURÉA - POMPÉIA
 FLORAMYE - TRÉFLE INCARNAT

Ne dobja el

rossz villanygömböt, mert azokat ráfeszítéssel garantált gyári új égőkre becserelem. Üveg és porcellán tárgyak szak-szerű ragasztása, kénkeretezést és üvegezést legolcsóbban vállalok. SCHWARZ üveges. Arad, a zsidótemplom mellett.
 7612

Városházától

pár percrenyre a centrumban egyemeletes kétlakásos ház, elfoglalható emeleti 6 szoba, elő, fürdőszobás lakással, istálló, köcsizámmal 1.500.000 leíért eladó.
 16128

Megbizott:

Ursul-iroda Arad, Úpostával szemben.

Közgazdaság.

Zürichben 2.25.50. Párisban 11.60 a lej.

Helyi valutaárak. (Február 5.) Aru: Dollár 229, angol font 1105, cseh korona 6.70, francia frank 8.65, lira 9.60, dinár 3.90, schilling 32.20, holland forint 97, márka 54.50, magyar korona 310, svájci frank 44. Pénz: Dollár 228, angol font 1095, cseh korona 6.60, francia frank 8.50, lira 9.40, dinár 3.85, schilling 31.90, holland forint 96, márka 54, magyar korona 315, svájci frank 43. Kifizetések: Newyork 230, London 1121, Prága 6.82.50, Páris 8.70, Milanó 9.33, Zágráb 4.08, Bécs 32.50, Amsterdam 98.80, Berlin 55.10, Budapest 305, Zürich 44.45.

Zürichi tőzsdényítés. (Február 5.) Berlin 123.55, Amsterdam 268.15, Newyork 519, London 2524.50, Páris 19.42.50, Milanó 20.90, Prága 15.35, Budapest 0.0072.50, Belgrád 9.14.50. Bucu-

resti 2.25.50, Varsó 0.00072.50, Bécs 0.0073.02.50.

Zürichi tőzsdézárás. (Február 5.) Berlin 123.50, Amsterdam 208.15, Newyork 519, London 2524.75, Páris 19.46, Milanó 20.88, Prága 15.35.50 Budapest 0.0072.60, Belgrád 9.14.50, Bucuresti 2.25.50, Varsó 0.00072.50, Bécs 0.0073.05.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Február 5.) Kifizetések: Páris 8.65, Berlin 54.50, London 1119, Newyork 229.50, Milanó 9.25, Zürich 44.30, Bécs 32.25, Prága 6.80. Valuták: Napoleon 840, márka 53.50, leva 1.60, török lira 1.15, angol font 1110, francia frank 8.65, svájci frank 43.50, lira 9.20, drachma 2.70, dinár 3.92, dollár 227.50, lengyel márka 28.50, schilling 28.50, magyar korona 32, cseh korona 6.65.

= A lipcsei mintavásár temesvári tiszteletbeli képviselője Eugen v. Angerbauer, Timisoara, I. Str. Gen. Praporgescu 3.

Elárusító,
 valamint
irodista nők felvételnek
Bourne & Co. cég
 Singer varrógép raktárában Arad,
 Román nyelvűadás megkivántatlik.

Háztalkek
 a Strada Abatorului (volt Vágóhid-noca) 10-18. házzámu területen
azonnali átvétellel
 eladók.: Értékezhethni:
Halmi József
 forgalmi irodájában Arad, Strada Eminescu (v. Deák Ferenc-u.) 9. sz.

Használjunk kizárólag
PLANTOL
 legjobb növény ételzsirt,
 mert tiszta, egészséges és szapor.

Köserül előállítva,
 szigoruan az orthodox
 izr. rituelek szerint.

Fuchs Benjámín
 nagyváradi orthodox
 főrabbi úr felügyelete
 alatt.

Készíti a Fabrica Phénix S. a. R.
BUCURESTI.
 Kapható a fűszer- és
 csemege üzletekben.

**BUDAPESTI
 NEMZETKÖZI VÁSAR**
 1926. április 17-20.
 Rendezi a
 Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara
 Vámszabadszékén.
 A legjobb eladási alkalom.
 Aru- és személyszállítási kedvezmények a bel- és külföldi vasúti és hajózási társaságoknál.
 Vízumkedvezmények. 167
 Központi iroda:
 Budapest, V. Szomszéd-noca 6. szám.
 Tű. képviselőt:
 Kereskedelmi és Iparkamara, Arad.

40 éve fennálló rentabilis üzlet-
 hez 800 ezer lej tőkével rendelkező
csendes társat keres

több millió értékű ingatlan vagyonnal és bíró kereskedő. Csakia komoly érdeklődőnek felvilágosítással szolgál. Balázs Gyula nyug. keresk. és iparkamara főtitkár CLUJ, Strada Regina Maria No. 30.

Teljesen új Ford
teherautó
 teljesen zárt, új karossziával, mely különösen alkalmas személy szállításra, továbbá kényes áruk szállítására (szekerek, autók, stb.) eladó.
SCHEDIVETZ,
 Timisoara, Str. Gojdu 13. 757

**Nagyobb
 üzlethelyiséget**
 keresünk, esetleg csorélnénk.
 Ajánlatok
BOURNE & Co. céghez
 intézendők.
 Arad, Reg. Ferdinand No. 17
 (Singer-varrógép raktár.)

Kefekötő,
 aki sertésszőr keverésben és takarításban gyakorlott (Kammerarbeiter) józan munkás, állandó munkát kaphat. Ajánlatok küldendők:
Tontsch & Haydl
 első erdélyi eszetgyár
 Medias (Medgyes). 735

Gyümölcsfákat,
 gyümölcsfa-alanyokat, díszfákat, díszcserjéket, rózsákat, oper palántákat, spárgagyökereket, szőlőoltványokat, alanyvesszőket, stb.
 szállítanak a legjobb minőségben
Ambrosi, Fischer & Társai
 faiskolák és szőlőoltványtelepek r.-t.
AIUD - NAGYENED.
 Árjegyzék kívánatra ingyen. 6182

KAVIAR

JULIU KÁRPÁTI GYULA

női- és férfi-divat, kézimunka- és rövidáru üzlete Arad, Str. Brațianu II., (Temesi Agrár épülete).
Legolcsóbb árak. —: Fehérnemű- és kézimunka előnyomda. —: Figyelmes kiszolgálás! 16220

Kizárták a zavargó egyetemi hallgatókat.

(Bucuresti, február 5). Az egyetemi tanács tegnap két órás ülést tartott. A tanácskozás befejezése után Pangrati rektor kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy a legutóbbi diákzavargásokról beérke-

zett jelentések alapján ez év végéig kizárták mindazokat a diákokat, akiknek bűnösségük a zavargásokkal kapcsolatban beigazolódtott.

Akit Bosel tett örültté.

A hadsereg-szállítás titkaiból. — Hogyan kezdődött a híres bankár karrierje? — Szenzációs per Bosel ellen.

(Bécs, február 5.) Szenzációs pert tárgyalt a minap a bécsi polgári törvényszék. Az osztrák sajtó nem közölt tudósítást a tárgyalásról, mivel a kitinó sajtó-nexusokkal rendelkező Bosel Zsigmond állott az ügy középpontjában. A legendás híri fiatal bankár ellen Seidmann Lotte varrónő indított pert 350 millió korona tőke és 50 millió korona havonkénti tartásdíj erejéig.

Seidmann asszony keresetében a következőket meséli el az Unienbank elnöke: Férje, Seidmann Miksa, aki jómódú gabonakereskedő volt Bukovinában, az orosz megszállás elől feleségével és gyermekével Bécsbe menekült. Seidmann alkalmi üzletekből élt és több ízben állami rendeléseket is kapott. A háború második évében, 1916 júliusában alkalmazást vállalt az alsóausztriai tartományi gabonaközpontra. Néhány hónap múlva a gabonaközpontról a tartományfőnökségre került főkönyvelőként és az volt a feladata, hogy az alsóausztriai állami és hadsereg-szállítók könyveit és fakurát felülvizsgálja.

1916 augusztusában az akkor még igen fiatal Bosel Zsigmond egyik főszállítója lett az alsóausztriai tartományfőnökségnek. Seidmannnak csakhamar feltűnt, hogy Bosel mindig sokkal nagyobb összegű fakturát állított ki, mint a mennyit valóban szállított. Ezért több ízben szemrehányást tett Boselnek. Erre Bosel 1917 áprilisában megjelent Seidmann hivatalában és 30.000 koronát ajánlott fel a főkönyvelőnek, ha átveszi az üzleti könyveinek vezetését. Seidmann visszautasította Bosel ajánlatát, hivatkozva arra, hogy ő, mint köztisztviselő, akinek ellenőriznie kell a szállítókat, nem vállalhat alkalmazást annál, akét ellenőriznie kell. Bosel erre megínyegette, hogy bevonulattja katonának, ha nem engedelmeskedik neki.

Mivel Seidmann a fenyegetés ellenére is elutasította Boselt, a karrierje kezdetén álló, de máris

kitinó összeköttetésekkel rendelkező fiatal szállító beváltotta ígéretét és Seidmann csakhamar megkapta a bevonulási parancsot. — Erre Seidmann felkereste Boselt és közölte vele, hogy tekintettel családjára, kénytelen meghajolni Bosel akarata előtt. Seidmann felmentése így továbbra is érvénybe maradt, de egyúttal Boselnál is könyvelnie kellett. Ebben az időben Bosel Seidmannat állítólag hamis könyvelésre és egyéb csalásokra kényszerítette a legsúlyosabb fenyegetésekkel.

Seidmann nem bírta hosszú ideig Bosel terrorját, állandóan félt, hogy őt fogják elővenni Bosel csalásaiért, idegbajos lett és nemsokára teljesen elborult elméje. Felesége ekkor Seidmannat szanatóriumba vitette, azonban rövidesen elfogyott a menekült család kevéske pénze és Seidmann immár három esztendő óta a steinhoferi állami tébolyda lakója.

Seidmanné avval érvel, hogy férjét Bosel tette tönkre és ezért követeli a fenn összeget kártérítés címén.

A most megtartott tárgyaláson Bosel ügyvédje a kereset elutasítását kérte, azonban a törvényszék helyt adott Seidmann asszony bizonyítási kérésének és a tanúk kihallgatása céljából elnapolta a tárgyalást.

Németország a Népszövetségben.

(Páris, február 5). Briand tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Crewe párisi angol követel. A Havas ügynökség jelentése szerint Németországnak a Népszövetségbe való belépésének kérdését tárgyalták, amely a Népliga adminisztrációjában bizonyos változásokat fog előidézni, mert Németország reflektál a főtitkár-helyettes állásra, amelyet Brockendorff-Rantzau gróf fog betölteni. Németország állandó delegátusa a Népszövetségnek gróf Bernstorff lesz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésre hétköznap 3 lej — bűni, vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej. Illetve 8 lej. — A vastagabb betűvel kivált szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjukban nem közölhetők, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon utján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

KIK lennének partnereink az est unalmának elűzésére. Leveleket „Sansgene” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk. 897

Házasság.

HÁZASSÁG céljából megismerkedne árvaleány 220 hold földbirtok hozományával, főbirtokos férjhezadná leányát, gyáros férjhezadná két leányát fizetbe benősülhet 15, 20, és 50. hold földbirtokkal férjhez menne hajadon és özvegy. Megbízott „AMOR” Timisoara I. Gen. Proporgescu 7. 499

NŐSÜLNE ügyvéd, mérnök, drogorista, gyáros, nagykereskedő, földbirtokos, iparos, kereskedelmi alkalmazott. Díjtalan felvilágosítást nyújt „AMOR” Timisoara, I. Gen. Proporgescu 7. 499

Alkalmazás.

DEUTSCHES FREULEIN wird zu einem 3½ jähriges Mädchen auf sofortigen Eintritt gesucht. Adresse Arad, Str. Sincal No. 11. (Szt. Antal) hausbesitzer. 842

TANULÓK jó fizetéssel azonnal felvétetnek PALKOVITS sörccsarnoka és éttermében Arad. 846

PERFEKT francia szabású alkalmazást keres. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 851

SZOBALÉNY felvétetik. Klein, Arad, Str. Seminariului (Sina-ucca) 4. 858

INTELLIGENS nő, ki perfektül főz állást keres. Leveleket „Állandó” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 896

BEJARONÓ alkalmazást keres. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 895

ANGOL és FRANCIA nőszabószághoz fizető- és tanuló leányok állandó munkára felvétetnek. Wohlmutt varroda Arad, Minorita-palota, I. kapu, fél emelet. 898

SZAKÁCSNÓ bizonyítvánnyal 15-ikére felvétetik. Arad, Str. Ghiba Birta (Varjassy József-ucca) 22. 903

Vétel és eladás.

KÖHÖGÉS-, rekedtség ellen használjon Ito bonbonst. Készíti Földes gyógyszer-tár Arad. 527

VELER VILSON CIPÉSZGÉP, díszbőr utazóbőrönd, keleti és helyben készített perzsaszőnyegek, álló villanylámpák, antik asztali lámpák, különböző komplett szobaberendezések, egyes butorok, rézmosdó, tükörök, cimbalom, gramofon, ¼-es hegedű, festmények, asztalneműk, inga és álló órák, disztárgyak, gyermekkosci, férfiruhák stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

ZONGORA prima, rövid keresztúros eladó. Arad, Str. Pompiliu 21. (Kasza.) 830

Üzletes sarok magánháza

Aradon, a Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen-ucca) elején elfoglatlan lakással, szép ujonnan épült műhelyhelyiségekkel nagyon olcsón eladó. — Kizárólagos megbízott: 15222

GYÖRFFY „MURES” irodája Arad, Strada Unirei (Fábán Gábor-ucca.) (oo)

ANTIK BUTOROKAT, porcelánokat, üvegárukat, különböző szobaberendezéseket, vitrineket, egyes butorokokat, perzsa- és gyári szőnyegeket, fehérneműket stb. bizományba veszek, s azok gyors eladásáról gondoskodom. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

BZÜSTÖT, ékszer, antik butort, zongorát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban veszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

IRÓGÉP, látható írásu, kifogástalan állapotban olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 894

VESZEK „Aradana” részvényeket, Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 860

MÁRVÁNYLAPOK eladók. Arad, Bulv. Regele Ferdinand 50., I. 3. 893

SERTESKANOK legelsőrendű mangolica, köztenyésztésre ajánl Háromy gazdaság. Arad, Str. Eminescu 5. 880

EGY hat üléses jökarban levő turautó eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 901

HASZNÁLT Smith Premier írógép eladó. Ungár, Arad, Str. Colonel Pirici 3. (Vörösmarty-ucca.) 902

Ingatlan.

KÖNYVNYOMDA papírkereskedéssel családi okokból eladó. Bővebbet Ruber Etelka Pecica. 16771

MEGÉLHETÉST biztosító belvárosi fűszerüzlet betegség miatt átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 899

FÖTÉR mellett üzlethelyiség galériával átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 900

Üzletek.

A VÁROS központjában két üzlethelyiség jutányos házbér mellett kiadó. Bővebb felvilágosítással özv. Kohn Arminné Arad, Str. Bucur 14. sz. alatt szolgál. 625

Oktatás.

FRANCIA órákat adok diákoknak és felnőtteknek. Olcsó, alapos oktatás. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 831

Fiatal kereskedőket

és jobb iparosokat keresünk, kiket főpénzbeszedők és üzletvezetőknek képezünk ki. Román nyelv megkivántatik. Jelentkezni lehet ARAD- és HUNYADMEGYE bármely községéből

Bourne & Co.

(Singer varrógép raktárban)
Arad, Regele Ferdinand No. 17

Legmodernebb fürdőszoba és vízvezetési berendezéseket legjutányosabban

Weisz Márton

készít Arad, Str. Unirei 14., Ortutay-pal.

Burgonya

prima minőség métermázsánként

310 lejért

házhoz szállítva kapható Merkler & Wainer

(volt Weisz Dávid üzletében Arad, Str. Mărășești 12. Kossuth